VN2025-016797
bc zuid-oost

Gemeente Amsterdam

DB

Voordracht voor DB Stadsdeel Zuidoost van 25 november 2025

Portefeuille: Democratisering (inclusief Bestuurlijk stelsel) (17)

Agendapunt: B5

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Voorstel buurtbudgetten 2026 Model C +

Het dagelijks bestuur Stadsdeel Zuidoost besluit

1. Kennis te nemen van de stand van zaken van buurtbudget ronde 2025 en stedelijke ontwikkelingen.
2. In te stemmen met het gevraagde advies over het voorstel Buurtbudgetten 2026 model C+ en dit ter advisering door te geleiden naar de stadsdeelcommissie.

Kernboodschap

Het DB van stadsdeel Zuidoost wil buurtbudget model C graag continueren in 2026, omdat dit model zich richt op structurele relaties en daarmee een duidelijke meerwaarde heeft voor de samenwerking in buurten. Dit is het laatste jaar dat met Model C gewerkt kan worden, voor Zuidoost is in 2026 700.000 beschikbaar te gesteld, als enige stadsdeel. Stedelijk wordt een uniform buurtbudget ontwikkeld. Daar kan Zuidoost ook gebruik van maken, mits het nieuwe college hiermee instemt. Met het voorstel buurtbudgetten 2026 model C+ wordt invulling gegeven aan de bestuurlijke wens om een deel van de buurtbudgetten in te zetten via de regeling bewonersinitiatieven. Het DB vraagt aan de Stadsdeelcommissie advies op dit voorstel.

Bestuurlijke achtergrond

1. In 2019-2020 heeft Zuidoost pilots gedraaid met buurtbudgetten in de G-buurt en K-buurt.
2. December 2021 stelt de raadscommissie de subsidieregeling buurtbudgetten/ buurtbegroten vast,
3. In 2022 stelt het DB 9 ton beschikbaar voor 11 buurten in Zuidoost volgens model C van de subsidieregeling.
4. Voor 2024 en 2025 stelde het DB 1,4 miljoen beschikbaar voor 12 buurten (inclusief ondersteuning) in Zuidoost.
5. Model C+, Het DB vraagt aan de Stadsdeelcommissie advies op dit voorstel.

Er is een relatie met het Masterplan Zuidoost; ambitie 1 (inwoner zijn van stadsdeel Zuidoost betekent dat je in alle opzichten volwaardig, geaccepteerd en gerespecteerd burger bent van Amsterdam).

Bestuurlijke prioriteit

Hoog.

Wettelijke grondslag

Onderdeel 18.4 (ondersteuning bewonersinitiatieven) van de takenlijst behorende bij de Verordening op de stadsdelen en het stadsgebied Amsterdam 2022.

- Artikel 4:23 lid 3 sub d van de Algemene wet bestuursrecht
- Artikel 4:48 lid 1 sub a van de Algemene wet bestuursrecht

Gemeentewet, 160 lid 1 sub b.

Onderbouwing besluit

Ad. 1 Kennis te nemen van de stand van zaken van buurtbudget ronde 2025 en stedelijke ontwikkelingen

Er zijn in 2025 buurtbudgetten beschikbaar gesteld voor 12 buurten:

- De buurtbudgetten voor de buurten Bijlmerplein, E-Buurt, G-Buurt, Gein, FD Vogeltjeswei, H-Buurt, Nellestein en Reigersbos zijn in maart 2025 beschikt conform richtlijn.
- Holendrecht is tevens is in maart 2025 beschikt met Stichting Carabic als penvoerder. Deze subsidie is in juli bevroren in verband een strafrechtelijk onderzoek naar Stichting Carabic. Het buurtplatform Holendrecht 1106 is op dit moment een herstart aan het maken zonder Stichting Carabic als penvoerder.
- De beschikking van Amstel III/Bijlmer-West is geweigerd omdat Buurtplatform Bijlmer West het penvoerderschap belegd heeft bij Stichting Hart voor de K-Buurt en er een extern financieel onderzoek liep. Het buurtplatform Bijlmer West heeft besloten te wachten op de uitkomsten van het externe onderzoek naar de financiële situatie van Stichting Hart voor de K-Buurt waarna het opnieuw ter besluitvorming kan worden gebracht.
- Voor de K-Buurt, waar 2 buurtbudget-aanvragen waren, heeft het DB heeft ingestemd met het toekennen van buurtbudget K-Buurt aan Stichting Hart van de K Buurt (77.220,79, en het daarnaast beschikbaar stellen van alternatieve middelen voor K-Buurt in Beweging, ter hoogte van het door hen aangevraagde bedrag buurtbudget (47.000). De voorwaarde die gesteld is aan beide toekenningen is dat beide partijen de samenwerking met elkaar opzoeken en werken aan een oplossing voor de toekomst (2026). Dit was een uitzondering, gezien de complexiteit van de situatie. In 2026 zullen er geen alternatieve middelen beschikbaar zijn om het opnieuw op deze manier op te lossen.
- De buurtbudget aanvraag voor Venserpolder met Stichting Safe & Secure als penvoerder is geweigerd, omdat het stadsdeel de samenwerking met deze partij heeft beëindigd. Voor de zomer is het buurtbudget voor Venserpolder opnieuw opengesteld. Stichting Buurtsalon ontving daarbij, als penvoerder namens het bewonerscollectief Buurtconnect, een toekenning voor de uitvoering van de buurtbudgetten in Venserpolder.
- Binnen het buurt en bewonersplatform Gein (BPG) is een verschil van inzicht ontstaan tussen de voormalig coördinator BPG en het Bestuur BPG over de vraag hoe je zo democratisch en zo inclusief mogelijk de buurtbudgetten besteedt en hoe je daarover communiceert met bewoners / initiatiefnemers. Stichting !Woon en team Democratisering zijn hierover met het BPG in gesprek over vervolg stappen. Het BPG heeft zich voor zover wij kunnen zien steeds ingezet om de beschikbare middelen zo zorgvuldig en transparant mogelijk te beheren. Daarbij gebruiken zij duidelijke procedures en leggen ze financiële verantwoording af.

Stedelijke ontwikkelingen
Begin dit jaar is onder bestuurders afgesproken om te werken aan een meer eenduidig model voor de Buurtbudgetten. Hierbij worden alleen model A en B1 behouden. Modellen B2 en C vallen in de toekomst buiten de buurtbudgetten. Model C past hier niet goed bij, omdat het andere doelen heeft, zoals het versterken van eigenaarschap en zelforganisatie in de wijk vanuit doe-democratie. Voor de nieuwe bestuursperiode komt er een innovatiepauze: er starten in 2026 geen nieuwe stedelijke rondes voor buurtbudgetplannen. In deze pauze wordt gewerkt aan een nieuw, inclusiever en

transparanter proces voor Buurtbudgetten Nieuwe Stijl, zodat dit klaarstaat voor het nieuwe bestuur (2026-2023). De planning is dat in het najaar 2026 Buurtbudgetten Nieuw Stijl opstart, mits het nieuwe college hiermee instemt.

Model C kan wel verder ontwikkeld worden tot een buurtplatformbudget conform de participatieverordening. Dit sluit ook aan bij wensen van buurtplatformen zelf. Het is tevens de wens van de buurtplatformen zelf om Model C door te ontwikkelen naar een buurtplatform budget en het stedelijk team Participatie is dit ook met input van de buurtplatformen en stadsdeel Zuidoost aan het uitwerken ter voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (2026-2030).

Omdat model C gericht is op structurele relaties, krijgt Zuidoost in 2026 als enige stadsdeel nog buurtbudgetmiddelen voor Model C als overgangsjaar. In 2026 wordt ook samen onderzocht hoe het buurtplatformbudget vorm krijgt en hoe het uniforme buurtbudget het beste kan werken voor Zuidoost. Het is tevens de wens van de buurtplatformen zelf om Model C door te ontwikkelen naar een buurtplatform budget en het stedelijk team Participatie is dit ook met input van Zuidoost aan het uitwerken ter voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (2026-2030).

Ad 2. In te stemmen met het gevraagde advies over het voorstel Buurtbudgetten 2026 model C+ en dit ter advisering door te geleiden naar de stadsdeelcommissie

Aanleiding voorstel voor buurtbudgetten 2026
In Zuidoost bestaat een lange traditie van actieve bewoners, collectieven en verenigingen. Dankzij Model C is in vrijwel elke buurt een (aspirant) buurtplatform ontstaan dat zich heeft kunnen ontwikkelen. In veel buurten leidt dit tot meer sociale cohesie, samenwerking, betrokkenheid bij lokale vraagstukken en een sterke mate van zelforganisatie. De inzet van buurtbudgetten door bewoners zelf verloopt grotendeels positief en organisch.

Tegelijkertijd zijn er actuele vraagstukken en knelpunten die vragen om herziening van de uitvoering van Model C. Het DB wil, binnen de bestaande subsidiekaders, komen tot verbeteringen en oplossingen. Dit kan door een deel van het buurtbudget te reserveren voor bewonersinitiatieven.

Hieronder worden de knelpunten kort beschreven en vervolgens wordt het voorstel toegelicht:

- Een onbedoeld neveneffect van Model C is dat de bewonerscollectieven in de rol van geldverdeler belanden. Vaak ongewild. Dit effect staat ook beschreven in het externe rapport naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van stichting Hart voor de K-Buurt (BMC, pagina 34) en wordt breder herkend in meerdere buurten en dit kan concurrentie en onenigheid aanwakkeren in de buurt in plaats van verbinding.
- In de praktijk blijkt dat meerdere aanvragen binnen één buurt tot problemen kunnen leiden. Volgens de tender-systematiek van Model C gaat het volledige budget naar de hoogste scorer conform de subsidiecriteria die vastliggen in het beleidskader Buurtbudgetten, ook als andere initiatieven aan de criteria voldoen.
- Dit roept vragen op binnen die buurten over eerlijkheid en waarom budgetten via één collectief lopen. Daarnaast willen we recht doen aan de pluriformiteit in buurten, zodat bewoners(groepen) elkaar kunnen verrijken Verschillende groepen ervaren het verdelen van middelen als lastig, zeker wanneer de initiatiefkracht groot is en niet alles kan worden gefinancierd.
- Er is daarom behoefte aan meer flexibiliteit en de mogelijkheid om ook buiten het buurtcollectief om rechtstreeks subsidie aan te vragen.
- De ruimte die adaptief begroten biedt, vraagt bovendien meer verantwoordelijkheid en deskundigheid bij de verantwoording. Hiervoor blijven de reguliere ASA-voorwaarden van kracht.

- Buurtbudgetten moeten in 2026 volledig zijn besteed, omdat er een nieuw college komt bij de bestuursperiode 2026-2030, terwijl in voorgaande jaren uitloop mogelijk was. Niet alle bewonerscollectieven maken hun budget op tijd op.

Het voorstel voor buurtbudgetten 2026

Aangezien niet alle bewonerscollectieven hun geld op tijd opmaken en voor 2026 het budget niet meegenomen kan worden naar 2027, moet het aangevraagde budget in 2026 helemaal besteed worden. Eventuele restanten vervallen en vloeien terug naar de zogenoemde algemene middelen. Dit voor de buurten gereserveerde geld is dan niet meer beschikbaar voor buurten in Zuidoost. Stadsdeel Zuidoost wil kijken of het met maatwerk mogelijk is om het totaal beschikbare budget voor buurten zo te verdelen dat het geld dat bewonerscollectieven niet gebruiken beschikbaar te stellen is voor bewonersinitiatieven. Dit geld komt dan ten goede aan alle buurten in Zuidoost, via de bestaande regeling bewonersinitiatieven, niet alleen aan de buurt waarvoor in eerste instantie een buurtbudget wordt aangevraagd. De regeling bewonersinitiatieven wordt door bewoners sterk gewaardeerd, dit blijkt ook uit de evaluatie effecten en toegankelijkheid van de BIMI. Uit de interviews blijkt, dat de bewonersinitiatieven geleid hebben tot een versterking van de sociale cohesie, wederkerigheid en participatie binnen het stadsdeel Zuidoost. Deze oplossing sluit tevens aan bij de aanbeveling uit het BMC-rapport dat er geld nodig is voor activiteiten van inwonersinitiatieven (pagina 34).

Hoe dit maatwerk per buurt er precies uitziet wordt hieronder beschreven.

- **Maatwerk volgende aanvraag**

Het gros van buurtbudgetsubsidies 2025 is in maart/april 2025 beschikt met een beschikkingsperiode van één jaar. In gesprekken met alle buurtplatformen bieden we per buurt/buurtplatform maatwerk. We kijken naar wat er over is van 2025 en brengen dit in mindering voor de aanvraag van 2026 of vorderen dit terug. Hiermee wordt wel ook rekening gehouden met de plannen en (groei-)ambities voor 2026.

- **Restbudgetten uit 2023 en 2024**

We willen de bedragen die over zijn uit vorige rondes beschikbaar stellen aan de buurten via de bewonersinitiatieven. De redenen waarom er geld uit de vorige rondes over is kunnen verschillend zijn. Per buurt wordt er gekeken of de eerdere subsidies vóór het einde van 2025 vastgesteld gaan worden waarbij de restbudgetten naar de bewonersinitiatieven terugvloeien. Tenzij er legitieme reden is om nog uitstel te verlenen.

- **Buurtbudget in 2 tranches toekennen**

De uitkering van de eerste tranche vindt plaats in maart/april 2026. In augustus 2026 wordt de balans opgemaakt per buurt en een inschatting gemaakt van de bestedingen tot en met het einde van het jaar. Zo kan in augustus/september een herverdeling plaatsvinden. We stellen de onderbesteding beschikbaar via de regeling bewonersinitiatieven. Zo voorkomen we dat we de verleende subsidie terug moeten vorderen aan het einde van het jaar. En op deze manier kunnen we de bedragen op tijd beschikbaar stellen voor de buurt, waardoor bewoners genoeg tijd hebben om de activiteiten voor het einde van 2026 uit te voeren.

- **Beperkingen**

Met dit voorstel ondervangen we niet de uitdaging van het tendersysteem van Model C voor als er meerdere aanvragen in een buurt zijn die het subsidieplafond overschrijden. In dat geval wordt er dus, conform het subsidiekader buurtbudgetten, budget aan 1 partij toegekend. Wel ondervangen we de behoefte aan meerdere vormen van financiering voor buurtinitiatieven. Buurtbudget is niet de enige manier om activiteiten die in de buurt nodig zijn te financieren. We zullen altijd kijken welke andere financieringen/subsidies aangeboord kunnen worden voor de activiteiten. Een kanttekening hierbij is dat de financieringsbronnen schaars zijn en ook dat de regeling bewonersinitiatief beperkingen heeft, fysieke projecten kunnen hiermee bijvoorbeeld niet gerealiseerd worden.

- **Verdeelsleutel 2026**

De verdeelsleutel voor de buurtbudgetten 2026, bestaande uit 700.000 euro, is als volgt:

1. 100.000 is beschikbaar als ondersteuningsbudget.

2. Het overige budget van 600.000 euro wordt als volgende verdeeld:

- 50% evenredig verdeeld over de buurten.
- 50% verdeeld op basis van inwoneraantal.

- **Buurtindeling**

De buurtindeling voor de buurtbudgetten 2026, model C is als volgt:

- Bijlmer Oost: E-buurt, G-buurt, K-buurt
- Bijlmer Centrum: F/D/Vogeltjeswei, Amsterdamse Poort, Venserpolder, H-buurt
- Bijlmer West: Amstel III/ Bullewijk
- Gaasperdam: Nellestein, Reigersbos, Gein, Holendrecht

- **Rolverdeling bij onenigheid**

Bij ingewikkelde situaties is begeleiding cruciaal, zodat niemand zich alleen voelt staan en aller perspectieven gehoord worden. Hierbij is voor iedereen een rol weggelegd om in samenspel verder te komen, te blijven leren, en geleerde lessen weer mee te nemen.

Stichting !Woon fungeert als onafhankelijk begeleider voor de buurtplatformen.

Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de rolverdeling met Stichting !Woon, de gebiedsteams, team democratisering, het stedelijke tussenteam en de coalitie van buurten. Het inclusief werken als bewonerscollectief en het betrekken van bestaande en nieuwe initiatieven is een vast gespreksonderwerp omdat het aandacht, sensitiviteit, bewustzijn en voeding vraagt, zoals dat in iedere organisatie, bedrijf of netwerk vraagt.

Het dagelijks bestuur stemt in om het voorstel buurtbudgetten 2026 Model C+ ter advisering voor te leggen aan de stadsdeelcommissie.

Advies en afstemming

1. Democratisering.
2. Gebiedsteams.
3. Stedelijk tussenteam.

4. Financieel adviseur.
5. Juridische Zaken.
6. Subsidiebureau (inzake evaluatie BIMI).

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Participatie

Niet van toepassing.

Financiële onderbouwing

De dekking van 700.000: subsidieregeling buurtbudget/buurtbegroot Zuidoost.

Deze dekking is beschikbaar.

Communicatie

Binnen de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitlijst.

Buiten de gemeente

Op te nemen in de te publiceren besluitlijst.

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-075887	Stadsdeel Zuidoost Voordracht (pdf)
AD2025-075978	1. Adviesaanvraag Model C 2026 DB aan stadsdeelcommissie.pdf (pdf)

Uitslag

A Akkoord